

Jugoslovanski konzul
Park Centre Suite 4R
1700 E. 13 St.
Cleveland, O. 44114
5-6-9
A FOREIGN

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco,
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg, Denver, Indianapolis, Florida, Phoenix, El Paso, Rock Springs

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY MORNING, AUGUST 17, 1978

LETO LXXX — vol. LXXX

Predstavniški dom dal ERA novih 39 mesecev

Dom je izglasoval z 233:189 podaljšanje časa za odobritev ERA za dodatnih 39 mesecev, odklonil pa je posameznim državam pravico preklica odobritve.

WASHINGTON, D.C. — ERA — predlog za dopolnilo zenski ustavi o popolni enakosti žensk — mora dobiti do 22. marca 1979 potrditev 38 držav, če naj postane ustavno dopolnilo. Če do 22. marca 38 držav Unije ne bo potrdilo tega ustavnega dopolnila, bo to zapadlo in oni, ki se zavzemajo za njega, bodo morali začeti vse deželo znova. Da bi se temu izognili, so predložili Kongresu, naj dobo za odobritev 38 državam podaljša.

Predstavniški dom je pretekli torko storil z 233:189 glasovom potem, ko je odklonil državni zakonodajni, ki so omejevali ustavno dopolnilo odobritve, preklic veljavnosti tega dopolnila. Nekateri v Kongresu so to označili za "enostranost", ki je v nasprotju z demokratičnim načelom.

Kong. Robert McClory, republikanec iz Kalifornije, ki je vodil boj proti podaljšanju, je dejal, da pri tem ni šlo za ženske pravice, ampak za način sprejemanja dopolnil zvezne ustave.

Kong. Don Edwards, demokrat iz Kalifornije, ki je vodil sile za podaljšanje, je izjavil, da bi bila odobritev pravice državam a k n i t i odobritev dopolnila "popoln poraz" podaljšanja dobe. Doslej so štiri države izglasovale preklic svoje odobritve ustavnega dopolnila ERA. Če bi njihovo preklic sprejeli, bi to pomenilo, da bi bilo treba dobiti potrditev v še 6 državah, ko obstoja dvom, če bo mogoče doseči potrditev v dveh.

Nasprotniki ERA v Senatu napovedujejo, da bodo predlog za podaljšanje dobe tam spravili z dnevnega reda z neprestano razpravo.

Meany dopolnil 84 let

WASHINGTON, D.C. — George Meany, predsednik AFL-CIO, je dopolnil večeraj 84 let, pa še prav nič ne misli na pokoj. Na splošno je zdrav telesno in duševno čil.

Na večerji njemu v čast sta bila med kakimi tisoč delavskimi vodniki in politiki tudi podpredsednik ZDA W. F. Mondale in delavski tajnik R. Marshall. Opozovalci so mnenja, da sta dva skušala to priložnost uporabiti za izglajenje razlik in nasprotij med Meanyjem in Carterjem.

Nixon stari oče

SAN CLEMENTE, Calif. — Bivši predsednik ZDA R. M. Nixon in njegova žena Pat sta postala pretekli torko prvič stari oče in stara mati, ko se je njuni hčerki Julie Eisenhower rodila hčerka, ki so jo poimenovali za Jennie.

Mamica in hčerka sta zdrava in se počutita dobro, so izjavili zdravniki v bolnišnici San Clemente, kjer se je otrok rodil.

Vremenski prerok

Pretežno sončno in toplo. Najvišja temperatura okoli 82 F (28 C).

Novi grobovi

Frank I. Kastelic

V University bolnišnici je umrl pretekli torko po krajši bolezni 56 let stari Frank I. Kastelic, lastnik Realm Realty Co. na E. 200 St., mož Connie, roj. Mazza, sin Mary Kastelic, roj. Petrovic in pok. Franka, brat Roberta in Mary Oklesen. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. v soboto ob 9.30 v cerkev sv. Pavla nato na pokopališče Vernih duš. Truplo pokojnika bo položeno na mrtvaški oder nocoj ob sedmih.

Anton J. Legan

Pretekli torko je umrl v St. Vincent Charity bolnišnici po težki bolezni 79 let stari Anton J. Legan (p.d. Logan), sin pokojnih Josepha in Johane, roj. Kenik, brat Josephine Muhich, Franka in Williama ter pokojnih Mary Centa, Josepha Jr., Jennie Blatnik, Rose Muhich, Johna in Frances Pugely. Delal je v različnih tovarnah, po upokojitvi pa je bil nekaj časa oskrbnik SND na E. 80 St. Bil je član Društva Mir št. 10 ADZ. Pogreb bo iz Fortunovega pogrebnega zavoda na 5316 Fleet Avenue jutri, v petek ob 8.15, v cerkev sv. Lovrenca ob 9. nato na Kalyarijo.

Ohio državni velesejem

COLUMBUS, O. — Pretekli torko, 15. avgusta, so odprli Ohio državni velesejem, ki bo ostal odprt do vključno prihodnjega torka.

Na sejmu je razstavljeno vsakovrstno blago, prikazuje celotno gospodarstvo države Ohio, nudi možnost za nakup vsega, kar v njej pridelujejo in izdelujejo, pa tudi vsakovrstno zabavo in seveda obilje jedi in pižace vseh vrst. Koristno s prijetnim je načelo takih prireditev.

Letošnji Ohio državni velesejem je 125. po vrsti. Odprl ga je državni guv. James A. Rhodes. Vstopnina znaša \$3. Na velesejmu razstavljajo tudi podjetja in posamezniki iz drugih držav, ne samo iz Ohia.

Gospodarski izgledi leto niso preslabi

Rast gospodarstva bo ostala po vsem sodeč do konca leta na dosedanji ravni, prav tako brezposelnost, inflacija pa bo v naslednjih mesecih nekaj popustila, trdijo gospodarski strokovnjaki.

WASHINGTON, D.C. — Gospodarski strokovnjaki računajo, da bo narodno gospodarstvo rastle v preostalih mesecih letošnjega leta na letni ravni 3.4% po odstetju vpliva inflacije, kar je nekoliko povprečna raven v prvih 7 mesecih leta. Industrijska produkcija je v juliju porasla za 0.5%, enako kot v juniju.

Težava je z inflacijo, ki je bila letos doslej večja, kot so predvidevali. Pričakujejo, da je inflacija začela popuščati in da bo njena povprečna letna raven okoli 7.4%, kar je sorazmerno veliko.

Brezposelnost se je v juliju vrnila na 6.2% in napovedujejo, da bo na tej ravni ostala do konca leta.

Dolar je v hudi stiski na mednarodnem denarnem trgu, ko svet dvomi v modrost in trdnost vodstva ZDA. Primanjkljaj v zunanji plačilni bilanci bo letos po vsem sodeč še večji, kot je bil lani, primanjkljaj v zveznem proračunu pa nekaj manjši od lanskega. Oba primanjkljaja imata bistveni vpliv na vrednost dolarja. Primanjkljaj v zunanji plačilni bilanci kaže, da ZDA več plačajo tujini, kot od nje dobi, oziroma pri njej zaslužijo, primanjkljaj v zveznem proračunu pa dokazuje, da tudi doma več porabimo, kot smo pripravljene z davki plačati. Živimo torej na obeh straneh preko svojih dohodkov na račun bodočih rodov. Tako gospodarjenje seveda v svetu ne more buditi kakega izrednega zaupanja v našo deželo.

Ne pozabite na Gallusovo ploščo "Lipa zelenela je"!

Zadnje vesti

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Carter je pozval finančne in gospodarske vodnike vlade, naj predložijo ne, učinkovite ukrepe za ustale tečajev dolarja, ki je v zadnjih dveh zašel na mednarodnih denarnih trgih v nove stiske.

RUKAREŠT, Rom. — Včeraj je priletel sem na 6-dnevni obisk predsednik LR Kitajske Hua Kuo-feng. Po obisku v Rumuniji, bo obiskal še Jugoslavijo in Iran.

LONDON, Vel. Brit. — Trije Amerikanci so v balonu Double Eagle II srečno prepluli Atlantik in včeraj dosegli Irsko. Ker je bilo vreme dosti ugodno, so sklenili plavati dalje proti evropski celini v upanju, da bodo pristali nekje pri Parizu. Ko se je danes vreme spremenilo in nimajo ugodnega vetra, utegnejo pristati v Veliki Britaniji. To je prvič, da je tak balon uspešno preplaval Atlantik, četudi je bilo tekom zadnjih sto let napravljenih večje število poskusov.

WASHINGTON, D.C. — Včeraj je James Ray, ki je bil obsojen na smrt zaradi uredbe med jen za umor dr. M. L. Kinga Izraelom in Egiptom za doseg do nesmrtnosti, pred kon-sporazuma med Izraelom in Agresnim odborom, ki ta umor rabci, sprejela z nejevoljo, ker znova preiskuje, trdil, da on vidi v njej nadaljevanje naponi streljal na dr. M. L. Kinga, ra, iz katerega je ona izključena. ampak da je to storil neki v Moskvi še vedno mislijo na "Raoul", katerega drugega obnovno konference v švicarski imena pa ne ve. Danes bodo Zenevi o Srednjem vzhodu kot zasliševanje Rayja nadalje- edini pravilni in resilni poti za vali. Za enkrat ni v glavnem iskanje miru med Arabci in Izraelom. Ta konferenca se je začela decembra 1973 pod sonačel-

MEMPHIS, Tenn. — Policija in gasilci nadaljujejo štrajk in pa bila po nekaj dnevih prekinjena, ne da bi bila kdaj obnovljena. Obtoževanje sestanka v Camp David

SADAT ZAVRAČA LOČEN SPORAZUM Z IZRAELOM

Predsednik Egipta Anvar Sadat je odločno zanikal trditve v nekaterih arabskih državah, da pripravlja ločen mir z Izraelom na škodo Palestinecev.

ALLEKSANDRIJA, Egipt. — Predsednik Anvar Sadat je sarkastično zanikal trditve, da bo skušal pri razgovorih v Camp David prihodnji mesec doseči ločen mir Egipta z Izraelom. Sadatovi nasprotniki v skupini arabskih držav, ki napada Sadatov napor za doseg sporazuma z Izraelom, in Moskva, ki je tudi sovražna Sadatovemu iskanju miru brez nje, dolžijo egiptskega predsednika, da hoče doseči vrnitev zasedenega egiptskega ozemlja na škodo palestinskih zahtev.

Sadat je izjavil: "Jaz ne iščem ločene rešitve, kot pripoveduje radio Moskva iz dneva v dan in kot papige v arabskem svetu ponavljajo za njim."

Moskva še vedno za ženevo

Moskva je objavilo sestanka v Camp David, kjer bo predsednik ZDA Carter skušal najti način in možnosti za nadaljevanje neposrednih razgovorov med jen za umor dr. M. L. Kinga Izraelom in Egiptom za doseg do nesmrtnosti, pred kon-sporazuma med Izraelom in Agresnim odborom, ki ta umor rabci, sprejela z nejevoljo, ker znova preiskuje, trdil, da on vidi v njej nadaljevanje naponi streljal na dr. M. L. Kinga, ra, iz katerega je ona izključena. ampak da je to storil neki v Moskvi še vedno mislijo na "Raoul", katerega drugega obnovno konference v švicarski imena pa ne ve. Danes bodo Zenevi o Srednjem vzhodu kot zasliševanje Rayja nadalje- edini pravilni in resilni poti za vali. Za enkrat ni v glavnem iskanje miru med Arabci in Izraelom. Ta konferenca se je začela decembra 1973 pod sonačel-

Obtoževanje sestanka v Camp David

Sestanek Carterja, Sadata in Begina v Camp David ima po moskovskih izjavah smoter doseči ločen mir med Egiptom in Izraelom ob izključitvi vseh

ZDA se pripravljajo na sestanek

Ko je predsednik Carter na kratkem letnem odmoru, državni tajnik Vance skrbno pripravlja vse potrebno za sestanek v Camp David. S svojima svetovalcema za Srednji vzhod poslanikom A. Athertonom ter državnim podtajnikom H. Saundersom in z W. Quandtom, strokovnjakom za Srednji vzhod v Narodnem varnostnem svetu, se posvetoje o podrobnostih v zatišju neke farme v Virginiji.

Strokovnjaki vlade ZDA v podrobnostih razčenjujejo stališča Egipta in Izraela, ugotavljajo točke sporazuma in iščejo področja, kjer bi bilo možno sporazum razširiti ali najti možnosti za doseg novega, kar bi naj vodilo do nadaljevanja neposrednih razgovorov med Egiptom in Izraelom. Za enkrat vidijo najboljše možnosti v izraelski pripravljenosti razpravljati o suverenosti zahodnega brega Jordana in Gaze po preteku petih let "samoupravljanja" teh področij ob nadaljevanju izraelske vojaške zasedbe.

Egipt vztraja na stališču, da mora Izrael takoj pristati na vrnitev suverenosti nad zahodnim bregom Jordana in Gaze Arabcem. V tem sporu naj bi ZDA pripravljale zamisel kompromisa.

Neuspela zarota v Kongu

KINSHASA, Zaire. — Ljudska republika Kongo, nekdanji Francoski Kongo, ki je v 18 letih svoje neodvisnosti doživela vrsto prevratov in umorov vodnikov, je preživela novo zaroto za odstranitev sedanje vlade Joachima Yhombyja Opango.

Opango je dejal, da je bila zarota preprečena v torko zvečer le nekaj ur pred izvedbo napada na glavno mesto Brazzaville iz zraka, morja in na tleh. Zarotniki naj bi imeli nameh ubiti njega in ostale člane vojaške junte.

Carterjev dolar

WASHINGTON, D.C. — V političnih in denarnih krogih doma in v manjši meri tudi v tujini so začeli govoriti o "Carterjevem dolarju".

Če bo dolar izgubljal na vrednosti doma v sedanjih meri, bo ob koncu prve predsedniške dobe Carterja vreden le še 81 centov onega ob Carterjevem nastopu. Na mednarodnem denarnem trgu, zlasti kar zadeva jen, nemško marko in švicarski frank, pa je izguba že sedaj celo večja.

Priporočajte Ameriško Domovino, edini neodvisni in najstarejši slovenski dnevnik na svetu, svojim rojakom in rojakinjam!

Iz Clevelanda in okolice

Pozdravi iz Lemonta—
Clanice Oltarnih društev iz Clevelanda so poslane s svojega romanja k Mariji Pomagaj na Lemontskem griču pozdrave svojim prijateljem in znankam ter Ameriški Domovini, ki se ji zahvaljujejo za vso naklonjenost.

Pozdravi iz Floride—
Rojakinja Vera Tomc iz Floride pošilja preko Ameriške Domovine pozdrave svojim prijateljem in znankam, zlasti onim iz Bele krajine.

Uprava AD išče
raznašalca—
Uprava Ameriške Domovine išče raznašalca lista za E. 61 St. Začet bi naj 28. avgusta.

Prav tako išče upravo AD raznašalca za E. 60 St., ki bi naj začel takoj. Oglasite se v upravi AD na 6117 St. Clair avenue ali pa kličite tel. 431-0628.

Dražja elektrika—
Cleveland Electric Illuminating Company pravi, da bodo morali oni, ki rabijo elektriko za ogrev, plačati letno do \$380 več, če bo morala družba rabiti premog iz države Ohio, ki ima veliko žvepla. To žveplo bo treba izločiti z drugimi napravami. Če se družba odloči za uporabo premoga iz drugih držav, ki ima manj žvepla, bo izgubilo zaposlitev do 15,000 premogarjev v državi Ohio.

Za pecivo prosijo—
Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete prci svoje članice in druge gospodinje za pecivo za farni bazar koncem tega tedna. Pecivo lahko prinesejo v soboto in nedeljo v šolsko dvorano.

Pinkney odstopil—
Včeraj je na seji šolskega odbora Clevelanda odstopil njegov predsednik Arnold Pinkney, ki se je za enkrat odločil umakniti iz javnega življenja in se posvetiti svojemu poslu in družini.

Letos le malo
prevažanja šolarjev—
Zaradi pomanjkanja sredstev je bilo odločeno, da bo izvajanje šolske integracije s prevažanjem šolarjev letos omejeno na vsega skupaj 4,600 otrok. Sole bodo začele z rednim poukom 7. septembra.

Mestne finance
v žalostnem stanju—

Finančni direktor J. G. Tegreene je včeraj priznal, da so mestne finance v žalostnem položaju, ko manjka v rezervnih skladih 52 milijonov dolarjev. Trdil je, da je glavna krivda za to na prejšnji mestni upravi R. J. Perka, ki je začela uporabljati sredstva iz rezervnih skladov za kritje tekočih potreb. Sedanja uprava je to le "nadaljevala". Bivši župan R. J. Perka je to obdolžitev odločno zavrnil in vso odgovornost vrnil na rame sedanje mestne uprave.

Carterjeva nejevolja na predsednika AFL-CIO

WASHINGTON, D.C. — V Beli hiši govorijo, da je predsednik Carter nejevoljen na predsednika AFL-CIO G. Meanyja, ker ne nudi vladnemu naporu za omejitve inflacije nobene podpore, žene pa se z vso silo za spremembo delavske zakonodaje, kot jo zahtevajo unije.

POLITIČNA NASILJA SO NEVARNOST ZA NOTRANJMI MIR V POSAMEZNIH DRŽAVAH, PA TUDI ZA MEDNARODNI MIR

Politična nasilja vznemirjajo ves svet, ogrožajo mir in red v posameznih državah, pa tudi mir med državami, ko povzročajo mednarodne spore. Veliko slišimo vsak dan o političnih nasiljih na Srednjem vzhodu, v Evropi, kjer so v tem pogledu v ospredju Italija, Španija in Zvezna republika Nemčija, v Latinski Ameriki, v Afriki in Južni Aziji. V politična nasilja je vpletena tudi Jugoslavija, z nasilji in pritiski vseh vrst se vzdržuje režim na oblasti doma, z nasilji se skuša znebiti svojih nasprotnikov na tujem. Zanimivo in poučno je zato spoznati uradno stališče SFR Jugoslavije do političnega nasilja. To je dosti jasno prikazano v članku "Terorizem, nevarnost za mir in demokracijo", objavljenem v 26. številki letošnjega letnika informativnega tednika "Teleks", ki izhaja v Ljubljani.

Tam pišejo takole:
I.
Teror razsaja po vsem svetu. Iz dneva v dan se stopnjuje

je njegova usodna moč. Teror izvajajo posamezniki in organizirane družbe. Ubijajo posameznike, uničujejo premoženje, nasprotujejo miru in demokraciji. Hočejo absolutno diktaturo. S tem pojmom in njegovimi posledicami pa si je sodoben človek, ustvarjalec novih dobrin in bojevnika za boljši jutri že dovolj na jasnem. Naša ustvarjalna generacija se je v svojem življenju dobro spoznala s takimi dejanji, ki poveljujejo diktaturo terorja. Vse to je doslej že dobilo svojo zgodovinsko, politično in sociološko opredelitev: teror pomeni uničenje človeka, vsega tistega, kar bi naj prispevalo k humanizaciji svetovne družbe, ki danes šteje že več kot 4.5 milijarde ljudi.

Teror pa divja naprej. V Italiji so umorili predsednika demokršćanske stranke Alda Mora, v ZR Nemčiji Schleyerja, v Sani predsednika Jemena, v slovitem dvorcu francoskih kraljev Versailles-u so podminirali dvorano z zgodovinskih umetninami. Človeštvo se je zganilo. Obsoja terorizem. Žal samo individualnega. Takega, kot je bil umor Alda Mora, kot je dejavnost rdečih brigad v Italiji ali skupine Baader-Meinhof v ZR Nemčiji. Nadvse rado pa pozablja na množični terorizem, tisti, ki ga nenehno tako rade podpirajo nekatere vlade, ki se imajo za demokrate.

Eden najbolj očitnih primerov množičnega terorja v zadnjem času je bil vdor izraelskih čet v južni Libanon. Enako velja za dejavnost najemnikov v Afriki, vpade južnoafriških enot iz Namibije v Angolo. Tudi vdor sovjetskih armad in čet drugih držav vzhodne Evrope avgusta 1968 v ČSR je bil svojevrsten teror.

Za predhodnika terorizma v delavskem gibanju lahko štejemo tajno teroristično organizacijo Narodna sprava, ki jo je vodil Nečajevo. Njegovo geslo je bilo "strahovito, popolno, vseobče in brezkom-

promisno uničevanje z vsemi silami in vsemi sredstvi". Svoj program je zaključil s pravim jezuitskim geslom, da je "vse, kar prinaša zmago revoluciji, moralno, vse, kar zmaga ovira, pa nemoralno in kriminalno".

Jugoslovanska komunistična partija je bila od vsega začetka proti kakršnekoli terorizmu. Ko so mladi komunisti v Delnicah ubili utemeljitelja Obznane, notranjega ministra kraljevine Jugoslavije Milorada Draškovića, je partija obsodila to dejanje.

"Revolucije so bile vedno obsojene na nesvobodo, čeprav so nastajale ravno zato, da bi nesvobodo odpravile," je zapisal Edvard Kardelj. "Kontrarevolucije pa so se vedno hvalile s 'svobodništvom', čeprav se lahko obdržele z uporabo nasilja."

Tudi v tej misli lahko iščemo primerjave po vsem svetu, danes predvsem v Južni Ameriki...

(Dalje)

NAROČNINA:

Združene države:
\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece
Kanada in dežele izven Združenih držav:
\$30.00 na leto; \$15.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece
Petkova izdaja \$10.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
\$30.00 per year; \$15.00 for 6 months; \$8.50 for 3 months
Friday Edition — \$10.00 for one year.

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

No. 118 Thursday, Aug. 17, 1978

PAVEL VI.

V nedeljo, 6. avgusta, je ves svet pretresla novica, da je nepričakovano prenehalo biti srce papežu Pavlu VI. Novica ni užalostila le stotine milijonov katoličanov, katerim je bil poglavar, ampak tudi ljudi, ki niso bili "ovce njegove črede" ki pa so ga spoštovali kot veliko osebnost naših časov.

S Pavlom VI. lega v grob neutrudljivi klicar k miru med prepirajočimi in borečimi se narodi. Ves čas njegovega pontifikata so se vrstili krvavi boji: zdaj v Vietnamu, zdaj na Bližnjem vzhodu, zdaj v prebujajoči se Afriki, vedno z nevarnostjo, da se ta krajevna prelivanja krvi zopet spremene v svetovno klanje, katerega materialno in moralno razvalino je rajni papež lahko od blizu opazoval po končani drugi svetovni vojni v svoji lastni domovini.

Samo s tega vidika lahko razumemo njegova potovanja v New York in v Ženevo, med ljudi, o katerih je vedel, da ga bodo sicer s hladno vljudnostjo sprejeli, njegovih besed in prošenj pa ne bodo poslušali. A šel je, da je izpolnil svojo dolžnost, čeprav je bil glas vpajočega v puščavi. Samo tako lahko razumemo, da v Vatikanu sprejema zastopnike idej in režimov, ki imajo v svojem načrtu boj proti Cerkvi, naj bo to vodja jugoslovanskega komunizma, odposlanci ruskih močnikov, ali pa zastopniki najrazličnejših gibanj, nasprotnih ideji, katere predstavnik je bil papež.

Opirajoč se na svojo moralno avtoriteto, združeno s ponizno in diplomatsko uglaseno pojavo, je skušal vedno na novo blažiti in uglašati ostrine na mednarodnem polju in tako omejevati nevarnosti za nove spopade. Ni ga daleč na svetu javnega delavca, ki bi rajnemu papežu ne priznal naslova: papež miru.

Drugi naslov, ki ga bo v zgodovini krasil, je: prijatelj ubogih in ponižanih. Kot papež je pogosto hodil v Rimu maševat ob nedeljah, ne v košate rimske bazilike, ampak v najzapuščenejša predmestja in v najbolj skromne cerkve, kjer je lahko govoril kristjanom, ki so o svoji veri malo vedeli, kakor je tudi večkrat govoril delavcem po tovarnah in podzemskih rovih, kjer je bila navzočnost duhovnikov navadno le prilika za psovke in posmeh.

Skušal je izbrisati s podobe Cerkve očitek, da je razkošna ustanova, kjer se le bogati udobno počutijo, za reveže pa tam ni prostora. Ko so mu iz Milana poslali v dar dragoceno napeško tiaro, jo je imel na glavi samo enkrat, nato jo je dal prodati. Denar pa razdeliti med reveže. Ko so mu v Indiji podarili drag avtomobil, ga je poklonil naši rojakinji m. Tereziji, ta pa ga je takoj prodala in denar porabila v svojem misijonu, ki ga, upam, vsi poznamo: S svojimi redovnicami pobira po cestah umirajoče in tudi mrtve, ter jim da vsaj v skromni obliki čutiti, da je v moralnem svetu še vendar kdo, ki krščansko čuti in dela dobro.

Energična je bila njegova reforma v lastni hiši, v Vatikanu. Njegov prednik Janez XXIII. je nekoč dejal, da je ena njegovih nalog odstraniti prah, ki se je v stoletjih po Konstantinu nabral na papeškem prestolu. To ni bilo lahko delo: nastavljal na vodilnih mestih v cerkveni upravi ljudi, ki niso bili Italijani, ampak so prišli od drugod. Poenostavil je pretrane pester obrede pri cerkvenih svečanostih, reducirjal naslove cerkvenim nižjim dostojanstvenikom pa tudi škrlat in žido cerkvenim knezom. Njegov vohod v baziliko sv. Petra ni bil več triumfalna procesija v blešku in sijaju okrog papeža, ki je na "se-de gestatori" sedeč delil blagoslov in dobrohotno sprejemal kriče aplavze. Pavel VI. je prihajal v svojo cerkev kot skromen romar v spremstvu nekaj duhovnikov, svojih pomočnikov pri službi božji in nič več. Hotel je zaslužiti naslov: Servus servorum Dei.

Do skoraj pretirane ponižnosti je prišel, kadar je pozdravljati poglavarje krščanskih Cerkva, angleške ali carigradske, armenske itd., kakor da bi jih prosil odpustanja, da ne more v vsem z njimi soglašati. In ni se sramoval javno prositi odpustanja Jude in protestante, priznavač, da so tudi katoličani nosili znaten del krivde, zaradi romanjanja ponižnosti in potrpežljivosti napram njim. Nikdar ni bilo iz njegovih ust slišati besede obsodbe proti osebam, ki so v zadnjih dobach povzročile toliko gorja Kristusovi Cerkvi. V praksi je pokazal, kako je treba pojmovati ekumenizem.

Pavel VI. bo ostal v zgodovini zapisan kot prvi papež, ki je raztegnil osebni stik z ljudstvi vseh petih kontinentov. Minila je doba, ko so se papeži proglašali za prostovoljne jetnike v Vatikanu, minila je doba, ko je bila svetovna novica, če je papež prestopil bronasta vrata svoje palače. Novi čas z možnostmi hitrega potovanja daleč po svetu, skromen način potovanja, brez slovesnosti in razkošja, se Pavlu VI. bila ugodna prilika, da je mogel priti in stik s svojimi ljudmi tam, kjer žive, ne le v Rimu.

(Dolge)

BESEDA IZ NARODA

Hodil po koroški sem deželi

CLEVELAND, O. — Prvič sem hodil po tej deželi v letih neurja po končani vojni, ko so velesile s človeškimi življenji delale poklone in poravnave medsebojne račune. Le počen groš sem bil med tisoči groši, ki sem zdrknil med prsti mogotcev, — po božji volji — zdrknil iz njih rok in si rešil življenje.

Na Vetrinskem polju sem lačen ležal na goli zemlji in gledal nad seboj Damoklejev meč. Bil sem priča vsega hudega. Še tožil takrat veliko nisem, ko so po zasenčenih kotih mojega života poskušale utaboriti se nedolžne, a nadležne živalice. Popolnoma mirno sem prenašal, me je pral dež in me sušilo sonce.

V taborišče Spittal sem bil prepeljan in tam s tisoči drugimi preživljal žalostno taboriščno življenje.

Na dom sem mislil — na svojo mater, ki sem samo pustil doma — pa vrtnjeni domobranci so mi bili vedno pred očmi. Pa na kruh sem mislil, — na kruh, ki sem ga takrat dnevno dobil za velikost pasjega jezika. Iz dna duše sem sam pri sebi delal obljube, da ne bom nikoli več v življenju nosil kislega obraza in da ne bom godrnjal, če še kdaj pridem pod svojo streho in vsaj do hleba črnega kruha.

In sedaj? Streho imam, kruha v izobilju, — pa se tolikokrat najdem emirkevega obraza in tako malo kdaj se zavem, da bi se Bogu zahvalil prav za vse, kar imam.

Pomanjkanje kruha v taborišču mi je vžgalo misel, da sem se odločil — ven na deželo, na kmete, kjer raste žito, tam je tudi kruh doma. Slučajno, čisto slučajno sem zašel v planinsko vas, gori nad Grebincem. Precej močnih kmetov je bilo zavednih Slovencev, ki so kisle dni z veseljem sprejemali vsakogar pod svojo streho.

Kakor jensensko mače sem se hitro privadil hiši in še sosedom. Po nekaj mesecih sem se počutil kakor doma na vasi. Delal sem in ne ločen z njimi sem jedel na debelo ržen kruh in žejno gasil z domačim moštom. Mlad sem še takrat bil in imel sem okoli sebe ducat koroških fantov, s katerimi smo ob večerih in nedeljah prepevali mile slovenske pesmice.

Štiri leta sem bil na Koroški, — eno leto v taborišču tri leta na kmetih. Vzljubil sem deželo in vzljubil sem koroškega človeka, — tako močno, da sem se zjokal, ko sem v majniku 1949 odhajal naprej v "širni svet". Skoraj 30 let sem to koroško deželo in te ljudi nosil v srcu z eno samo željo, da se vsaj za čas povrnem, — jih pobaram, kako se še imajo — in, da jim pravim, kako sem se jaz počasi prirastel v to mojo novo domovino Ameriko.

Izpolnil sem svoje si želje. Minuli mesec sem videl koroško deželo in povasoval sem pri ljudeh, prijateljih, s katerimi sem pred 30 leti se tako tesno povezal.

Obiskal sem tudi Mohorjevo in prinašam od nje pozdrave vsem, ki so ji prijatelji. Se pismo so mi na Mohorjevo potisnili v roko, naj ga posredujem vsem dragim mohorjanom.

Drugič bom povedal, kako sem na Koroško potoval, kako sem se imel, kaj videl in doživel tam.

Drage poverjenice, dragi poverjeniki!

Drugi mohorjani in dobrotniki Družbe po svetu!

Na praznik sv. mučenec in družbinih zavetnikov Mohorja

in Fortunata je odbor Mohorjeve družbe zasedal v Slomškovevemu domu v Celovcu. Pred sejo smo v molitvi priporočali Družbo in vse mohorjane, vse poverjenice in poverjenike, vse dobrotnike in prijatelje naše nad 125 let stare bratovščine našim zavetnikom kot tudi ustanovitelju škofu A. M. Slomšku.

Navzoči so bili vsi odborniki: predsednik nadzornega odbora stolni dekan prelat Aleš Zechner, predsednik odbora kanonik Filip Millonig, ravnatelj Družbe msgr. in častni kanonik dr. Janez Hornboeck in namestnik ravnatelja mladi dr. trg. in soc. ved Anton Koren. Kot odborniki so bili navzoči laiki: dvorni svetnik inspektor dr. Valentin Inzko, strokovni učitelj Bernard Strauss, kmet Janko Tolmajer, duhovniki: prošt v Dobri vasi Franc Brumnik kot tajnik, dekan v Šmihelu Kristo Srienec kot podpredsednik, predsednik duhovniške Sodalite župnik Avguštin Čebul, višji študijski svetnik in profesor na Slovenski gimnaziji dr. Janez Polanc, vzgojitelj v škofijskem malem semenišču mag. theol. Hanzej Olip ter župnik Franc Hudl.

V molitvi smo se spomnili vseh živih in rajnih mohorjanov in potem na podlagi pisanih poročil g. ravnatelja presodili organizatorično in gospodarsko stanje vseh oddelkov Družbe sv. Mohorja in sklepali o bodočem delu v prihodnjem polletju.

Vsem dobrotnikom, poverjenikom, prijateljem Družbe in vsem mohorjanom pošiljamo zahvalo in pozdrave koroške zemlje. Ostanimo drug drugemu zvesti!

Mohorjeve knjige za leto 1979

V prvi polovici meseca oktobra bomo odposlali poverjenikom naročene mohorjeve:

KOLENDAR ZA LETO 1979

V njem se bomo posebno spomnili velikega dobrotnika naših študentov g. Marjana Jakopiča. Težko je sestaviti Kalendar, ki naj vsem in vsakemu mohorjanu vsaj nekaj nudi. Preveč smo razkropljeni, a se bomo vseeno čimbolj potrudili. Hvala vsem, ki se že poslali svoja poročila in članke!

Ida Hess-Rak:
ZADNJI VITEZ
PL. HELDENSTAMM
(Družinske večernice, 32. zvezek)

Pisateljica v knjigi izpoveduje je resnično doživetje in pretresljivo zgodbo iz svojih mladostnih in deklinskih let tik pred prvo svetovno vojno in med njo. Dogaja se v glavnem v Koprivnici na Spodnjem Stajerskem. Tu se spozna Rakova hči Margareta (tj. pisateljica), doma so ji rekli Ita, z mladim graščakom Ernestom, ki je bil tedaj v ofiserski šoli in nato kot častnik na bojni fronti. Njegova mati najprej odobrava to znanje in ljubezen, sorodniki na Dunaju pa mu hočejo vsiliti neko bogato nevesto, za katero se po krajšem obotavljanju odloči tudi mati in ne mara nič več vedeti o Iti. Sina Ernesta to tako pretrese da stori na soški fronti samomor. — Pisateljica v svojem napeto pisanem romanu s posebno ljubeznijo in lepoto opisuje, še bolje opeva slovensko zemljo ob Sotli.

Dr. Janez Jenko:
Družina SKRBI
ZA POKLICE

Mišljeni so duhovniški poklici. Če hočemo zamejski Slovenci preživeti kot Slovenci in ohraniti vero in jezik naših prednikov, potrebujemo v prvi vrsti dosti požrtvovalnih duhovnikov. To velja za Koroško, za Gorško, za Kanado, za ZDA in vse ostalo

zdomstvo. Le verne družine nam morejo dati dobrih duhovnikov. Mislimo, da ima ta knjiga veliko poslanstvo.

S. M. Lavoslava Turk:
"ZBRANE DROBTINICE"

To četrto knjigo pošilja ameriškim in kanadskim mohorjanom spet častita sestra M. Lavoslava Turk iz Lemonta (ZDA) in je boste gotovo veselili. Knjigo je uredila s. M. dr. Mihaela Klun. — "Posvečam te zbrane duhovne drobtinice Marijnemu brezmadežnemu Srcu, da bi vsi čitatelji ostali zvesti veri njene-ga Sina." Tako piše priljubljena pisateljica v pismu svoji redovni sstri Mihaeli Klun. S to knjižico hoče Mohorjeva napraviti veselje č. s. Lavoslavi v njeni bolezni, in tudi njenim mnogim prijateljem v Ameriki, ki tako radi prebirajo in premišljujejo njene misli. (Prva njena knjiga "Pesem šolske sestre" je že razprodana.)

Cena za te štiri knjige in udnina za maše, ki se berejo vsako nedeljo v Slomškovevemu domu v Celovcu, znaša 14 dolarjev.

Če že niste, potem čimprej naročite mohorjeve za leto 1979, da jih lahko pravočasno odpošljemo in da bodo v adventu v vaših rokah in družinah.

Obenem sporočamo, da smo tudi letos izdali NOVO DRUŽINSKO PRATIKO ZA 1979 z zanimivo in bagato vsebino. Če jo želite, nam sporočite!

Pozdrave vsem čitateljem AD in vsem naročnikom mohorje-vih knjig!

J. P.

Po polih slovenske preteklosti

NEW YORK, N.Y. — Ko sem se v začetku avgusta mudil pri sinu v Coloradu, sva se z njegovo družino na poti v Vail ustavila tudi v Leadvillu.

Moje znanje o Leadvillu je bilo zelo pomanjkljivo. Vedel sem, da je bila tam svoj čas najvišja slovenska fara na svetu in da je tam dolgo let župnikoval pokojni stoletnik župnik Trunk.

Za kosilo smo se ustavili v restavraciji ob vhodu v Leadville. Vprašal sem po telefonski knjigi in iskal v njej za slovenskimi imeni. Imena kakor Fabian, Jerman, Sadar, Zajc, Zalar itd. so nakazovala slovensko poreklo. Naslovi teh in drugih naročnikov s slovenskimi imeni so bili vsi okoli četrte ceste na zahodni strani. Vprašal sem blagajničar-ko, kako se pride tja. Dala mi je majhno zemljepisno karto in na njej pokazala pot.

Na karti so bila posebej označena imena in naslovi vseh cerkva v Leadvillu. Katoliški cerkvi sta dve. Na vzhodni strani je cerkev Marjinega Oznanenja, na zapadni strani, na križišču Četrte in Maple ceste, pa je cerkev sv. Jožefa. Sklenili smo, da mora to biti nekdanja slovenska cerkev.

Nismo se motili! Leadville je malo mesto. Brez težav smo našli pot do cerkve sv. Jožefa. Pred cerkvijo je velik prostor za parkiranje in od tam je prekrasno razgled na pogorje z večnim snegom. Gori Mt. Elbert in Mt. Massive sta najvišji v Coloradu. Mesto Leadville leži na višini 10,200 čevljev, Mt. Elbert pa na višini 14,431 čevljev.

Tu so torej Slovenci!

Toda tabla s sporedom maš na cerkvenem zidu ni omenjala slovenske maše. Tudi ime župnika Sphar se nam ni zdelo domače.

Ker smo računali, da je cerkev zaprta, smo se napotili proti župnišću. Leži na vrtu. Še predno smo pozvonili, je prišla na vrata gospa srednjih let. Kasneje smo zvedeli, da se piše Zakrajšek in da stanuje v hiši poleg župnišča.

Ker nas je pozdravila v angleščini, smo jo tudi mi vprašali v angleščini, ali je ta cerkev bila svoj čas slovenska in ali je v njej pastiral župnik Trunk. Pritrdila je in pristavila, da je

bila pri župniku Trunku pri prvem obhajilu.

Razložila nam je, da se v cerkvi ne bere več maša v slovenskem jeziku, da je župnik hrvaškega porekla in da samo nekaj starih ljudi še razume slovensko. Rekla je, da je cerkev odprta in da bo ona v zakristiji prižgala luči. Opozorila nas je, da je vso cerkev poslikal župnik Trunk.

V cerkvi je polno spomenikov slovenske preteklosti.

Takoj pri vhodu v veži na desni strani na steni je velika slika očeta Trunka s podatki o njegovem življenju (1870-1972), župnikovanju (1924-1946) in okoli slike številni izrezki iz časopisov s slikami tega izrednega moža, ko je praznoval stoletnico, in ko je umrl.

Poleg cerkve je Trunk poslikal tudi križev pot. Table nosijo še danes slovenske napise, na primer "Omagal je v močeh, porl ga je križ, naš greh." Tudi poslikana okna so darovala samo slovenske družine. Vse drugo je seveda — angleško.

Vzel sem s seboj cerkveno znamenilo za prvi teden avgusta. Pobiralci milodarov pri štirih mašah v soboto in nedeljo so bili: Vidrih, Bradac, Jakopic, Skala, Clune, Hren, Adamich in Kchevar — sama slovenska imena! Med štirimi bralkami berila ni imela nobena slovensko ime.

Od nekdanje slovenske cerkve sv. Jožefa so ostali v cerkvi samo še napisi in slovenska imena faranov!

Po obisku cerkve nam je gospa Zakrajšek povedala, da so farani po večini rudarji v bližnjem rudniku molibdena "Climax" in rudnikih srebra, cinka in svina. Zaslužijo dobro in cerkev ima lepe dohodke. S Slovenci po ZDA nimajo stikov in še nikoli ni slišala o Ameriški Domovini!

Nato smo se še fotografirali in poslovi.

Slovenske fare v Leadvillu ni več in v cerkvi sv. Jožefa je že davno utihnila slovenska beseda.

Zakaj je do tega prišlo in kako, ne vem. Morda vedo o tem kaj več povedati tisti, ki se s tem poklicno bavijo.

Ko sem odhajal, mi je bilo hudo. Ali ne gredo po isti poti tudi druge slovenske fare v Ameriki?

Dr. Z. Kalan

Op. A.D. — Od večjega števila naročnikov v Leadvillu ima AD trenutno le še enega. Med njimi zvestimi naročniki je bil tudi rev. J. Trunk.

Našim novim prijateljem v Connecticutu!

CHICAGO, Ill. — Dragi prijatelji! To pismo naj vam izrazi našo najpriskrnejšo zahvalo za velikodušni sprejem naše skupine na našem Slovenskem festivalu. Težko nam je opisati presenečenje in ganjenost nad prijaznostjo in gostoljubnostjo, ki ste nam jo izkazali vis, naši slovenski rojaki, in vsi farani fare Sv. Križa. Vsak izmed nas je imel občutek, da je prišel "v vas" k sorodnikom in prijateljem, ne pa k tujcem, ki smo jih ravnokar spoznali.

Silno globok vtis je napravil na nas resnično pravi slovenski duh, ki je prevladoval vseskozi ta festival. Prijetno ozračje, ki ste ga ustvarili, lepo okolje, slovenska pesem in smeh so nam pa dajali občutek, da smo tam nekje, daleč od doma, v Sloveniji — kot je bila nekoč. Upamo, da je naša mlada plesna skupina vsaj malo doprinesla k temu vzdušju in da se bo to tudi izražalo v bodočnosti.

Vse še enkrat iskrena hvala in naše upanje je, da to ni bila zadnja prireditev, na kateri smo se srečali.

V imenu vseh čikaških folklornih plesalcev vas prav lepo pozdravlja

Magda Simraj in Naomi Trinko

Na piknik "Slovenije"!

CHICAGO, Ill. — Odbor Društva "Slovenija" vljudno vabi vse svoje člane in prijatelje na letni piknik, ki bo v nedeljo, 27. avgusta 1978, na 5540 So. Naragansett, Chicago.

Poskrbljeno bo za jedajo, pijačo in prijetno razvedrilo. Pčenka bo gotova že opoldne, zato pridite zgodaj, da boste lahko preživeli v prijetni družbi ves popoldan!

Odbor Društva "Slovenija"

Prijavile se za podporo za zimsko kurjavo!

COLUMBUS, O. — Posvetovalni odbor za energetske kredit opozarja upravičene za podporo zimskega ogreva domov, da se čim prej prijavijo izteka ter naj pohite, če hočejo podporo dobiti. Do podpore za pomoč pri zimskem ogrevu domov so upravičene osebe, stare 64 let in več (v letu 1977) ter osebe stalno in popolnoma nesposobne v vsaki starosti, ki imajo lastno gospodinjstvo ali živijo skupaj s svojimi družini ter njihov skupni dohodek lani ni presegel \$7.420, letos pa od 1. januarja do 30. junija ne \$8.740 in so kupovalci energije, oziroma ogreva pri kakršni družbi ali pri prodajalcu kurjiv.

Čas za prijave je le še do 1. septembra 1978 za prihodnjo zimo.

Oni, ki jim bo podpora priznana, bodo dobili popust 25% pri plinskih ali električnih družbah, ki jih oskrbujejo s kurjavo, če pa skrbijo za ogrev in kurjavo sami, pa bodo dobili enkratno letno podporo \$87.50. To bo izplačal državni avditor vsakemu upravičenemu posamezniku 15. februarja 1979.

Okrajni avditor bo poslal vsem, ki so lani dobili podporo za kurjavo, formularje tudi za prihodnje leto. Osebe, ki ne bi dobile formularjev, naj se obrnejo na avditorja v svojem okraju. Formularji za prijavo v uradih okrajnega avditorja, v javnih knjižnicah in bankah.

Za vse podrobnosti in morebitna pojasnila kličite brezplačno telefonsko številko 1-800-282-4310 (Ohio Department of Taxation).

Energy Credits
Advisory Committee

Torej pipo!

Strastni kadilci cigaret pogosto slišijo nasvet, naj presedajo na cigare, raziskave pa so pokazale, da takšni kadilci potem ne uživajo v dimu tako kakor dokaj goletni uživalci tobaka v tej obliki, marveč vdihavajo dim tako, kakor so prej vdihovali cigaretni dim.

Proučevanje kadilcev pipe do nedavnega ni dalo otipljivih ugotovitev, neki britanski zdravnik pa je v tem šel korak dalje, izmeril je količino nikotina, ki sta po dobili vase dve skupini kadilcev. V prvi skupini so bili prejšnji kadilci cigaret, v drugi pa kadilci cigar in pipe.

Kakor je bilo pričakovati, so kadilci cigaret ostali pri svojih navadih in so vdihnili znatno količino nikotina. Presenetljivo je bilo dejstvo, da so kadilci pipe in cigar, ki niso nikoli prej kadili cigaret, absorbirali znatne količine nikotina, čeprav so veljali za enako strastne kadilce kakor kadilci cigaret.

Poskus je pokazal, da so tisti, ki ne kadijo cigaret, pokadili svoje cigare prej in temeljiteje kakor kadilci cigaret, pri tem pa so uživali v okusu tobačnega dima. Tak način kajenja ni imel nikakršnega biokemičnega učinka nanje.

Raziskovalci pravijo v poročilu, ki ga je objavila britanska medicinska revija: "Ugotovili smo, da je nagnjenost h kajenju pip in cigar za zdaj prava uganka."

Moji zbori

(Nadaljevanje)

To so storili lažje zato, ker so bili med tem obnovili zbor Glasbene matice pod vodstvom nekega absolutnega konservatorija in so bili prepričani, da bo lahko držal ravnotežje z Gorjanci. Zaradi potrebnih priprav so odmaknili prireditev daleč čez datum pesnikovega rojstnega dne. Mi pri Gorjancih smo izvedli proslavo pravočasno in po načrtu. Vse je bilo do potankosti nastudirano in vestno izvedeno, kvaliteta prireditve je bila radi sposobnosti in umetniške potence prof. Potokarja na višku, prav tako pevske točke. Napravili smo torej svoje in smo bili veseli in ponosni.

Kljub premaknitvi nastopa se okrnjeni matični zbor pod novim vodstvom ni mogel prav pripraviti. Razlogov ne bom razlagal. Mi pri Gorjancih pa smo določili dve najbolj uspešni skladbi iz našega nastopa in sicer Schwa-bovo "Zvonovi" in mojo lastno, zloženo za to priliko "Mak". Imeli smo časa dovolj, da smo jih izpili do najtanjših fines, ki jih obe skladbi imata vse polno.

Na proslavi v Sokolskem domu se je izvajanje Gorjancev v umetniški interpretaciji dvignilo nad Matico tako visoko, da so bili primorani udeleženci priznati prvenstvo Gorjancem. Poraz je na Matičine pevce tako neugodno vplival, da je zbor s svojim delom spet prenehal in ga ni obnovil za časa mojega bivanja v Novem mestu.

Razumem se pač, čeprav tega nisem izrecno zapisal, da po prvem koncertu Gorjancev, nujenem brez klavirja ali harmonija, nismo več vadili brez harmonije. Med tem je bil namreč oni starinar na Bregu stari instrument temeljito popravil, smo ga pa za lep denar od njega kupili in skrbno zaprtega namestili v šolsko sobo, kjer smo imeli skušnje. Pozneje smo ga vzeli seboj v malo dvorano novega Prosvetnega doma "pod odrom", kjer je ostal vse do mojega odhoda iz Novega mesta.

Po tako uspešnem nastopu Gorjancev na Župančičevi proslavi v Sokolskem domu si je zbor pridobil sloves pri novomeški publiki, da so ga hodili poslušati in uživati lepoto zborovske muzike tudi v Rokodelski dom, zlasti pa pozneje v novi Prosvetni dom. Za prihodnji nastop zbora smo določili koncert smiselno in skrbno izbranega sporeda narodnih pesmi. Jaz sam sem imel in še imam za narodno pesem prihranjeno vso ljubezen svoje-ga srca, o njej sem pisal, jo zbral, tudi prirejal in harmoniziral.

Za sedanjí koncert sem izbral ljudske pesmi v zelo stari prireditvi, pa tudi take, ki so jih umetno harmonizirali sodobni skladatelji. Pevci so se jih radi in z veseljem učili in se z menoj vred radovali, kadar smo kak triš "oreh" uspešno strli in pesmi vdihnili njeno dušo. Zanimivost tega koncerta je bila v tem, da sem deloma pred koncertom, deloma pa med posameznimi skupinami narodnih pesmi, številnim poslušalcem, ki so napolnili dvorano do zadnjega kota, razložil vsebino in glasbeno izražanje te vsebine. S prof. Potokarjem sva mislila, da bo uvažanje v razumevanje narodnih pesmi mnogo pripomoglo do resničnega užitka tega koncerta. Izkazalo se je, da je bilo to res; ljudje v dvorani so vse pristneje podoživljali ljudsko umetnost, pa naj je bila podana v stari ali novi obliki. Motila nas je vse skupaj le dvorana, ta nesrečna dvorana!

Toda na obzorju se je tudi glade vprašanja dvorane že svetlo. Sestavili smo poseben gradbeni odbor, ki naj začne z resnimi pripravami za gradnjo novega kulturnega brama v dolenski prestolici. Pozneje se je pretvorila ta odbor v stalno združenje in sezidal krasen Prosvetni dom na trgu sv. Katarine tik pod kaptelsko starodavno cerkvijo, z modernim dvorano in sijajnim odrom.

Vendar je vse to trajalo več kot leto dni. Zbor pa med tem ni mogel in smel držati rok križem, rokodelska dvorana pa nam vsem skupaj ni več dišala. Misel na gostovanje v kakem večjem kraju Dolenske, kjer imajo primerno dvorano, je kar sama od sebe oživila in kmalu je bilo sklenjeno pripraviti nekaj takih nastopov. Članstvo zbora je bilo za izdeljo kar navdušeno, saj ljudje radi hodijo nekoliko "po svet", čeprav ta "svet" ni daleč. Odločili smo se prvi tak koncert prirediti v mojem rojstnem kraju, Šentvidu pri Stični. Fara je prostrana in kraj dovolj gostonaseljen, kar more jamčiti za dober obisk, dasiravno koncerta praktično ni bilo mogoče postaviti v drugačen čas kot na nedeljo popoldne po kršnaskem nauku. Zbor je pooblastil poseben odbor, naj vse potrebno izpelje, kar se je zgodilo.

Za gostovanje sem izbral iz že dokaj obširnega repertoarja prejšnjih nastopov tiste skladbe, ki so po dobljenih skušnjah najbolj užigale. Vključena sta bila oba moja venčka narodnih, kajti zbor jih je vedno zapel s takim prepričevalnim navdušenjem, da je nujno moral potegniti dvorano za seboj.

Imeli smo smolo. V soboto zvečer pred nastopom naslednjega dne mi sporočijo, da je vodilna pevka v sporanu s poma zbolela in ne more na pot. Kaj napraviti? Smola pa taka! Odpovedati nikakor ni bilo več mogoče. Nič drugega kot podati se na pot in nastopiti z okrnjenim glavnim glasom. Lahko je razumeti, da je bil celoten zbor pod močnim vtisom nastalega položaja in ni dosti zalego moje dokazovanje, da to ni nič hudega; bodo pa ostale sopranistke nekoliko bolj pritisnile. Velika farna dvorana v Šentvidu je bila dobro zasedena, zbor je navkljub "krizi" dobro rešil svojo nalogo, čeravno se mu je nerazpoloženje poznalo in ga oviralo do polne sprotitve. Železniške zveze, so bile take, da smo morali po koncertu brez obotavljanja odriniti na postajo, ležečo kar dovolj daleč od vasi. Iz razgovora s pevci je bilo čuti, da smo vsi nekoliko razočarani, ne toliko radi kvalitete nastopa, kot radi sorazmernosti hladnega sprejema našega izvajanja od strani poslušalstva. Jaz sem si to reč osebno razlagal tako, da publika ni bila vzgojena in ne vajena primerno vrednotiti naše skrbno izdelano predvajanje. Mlačnost odziva iz dvorane nas je ves čas motila, mene še prav posebno, pred očmi mi je plaval oni znani latinski izrek: Nemo propheta...

Bilo je to prvo in zadnje gostovanje pevskega društva Gorjanci na deželi. Raje kot hoditi z zborom po deželi in nabirati si razočaranj, sem iskal in našel drugačen izhod iz zaborno-zaposlenosti do zadnje nove dvorane. Zakaj pa ne bi šli enkrat namesto v rokodelsko dvorano raje v franciškansko cerkev, lepe, akustično hišo božjo z dobrimi organi na najlepšem prostoru mesta? Seveda je bilo jasno v tistem času, da se za nastop v cerkvi zahteva cerkvena pesem. Kar prav! Naj se zbor poskuša in izkaže tudi s cerkvenimi pesmijo, na kateri smo Slovenci bogati.

Lotil sem se izpolnitve novega načrta z vnuemo tem bolj, ker na polju slovenske cerkvene pesni-nisem bil ravno tuje. Zamislil sem si prireditve v cerkvi v taki obliki in s tako vsebino, ki naj bi imela smisel sama v sebi na ta način, da bi poleg češčenja Boga, Marije in svetnikov s pesmijo, vsebovala tudi poučne primere s prikazom razvojnega pota slovenske cerkvene pesmi zadnjih sto let, in to v zvezi s cerkvenim letom, ki se začne s prvo adventno nedeljo. Doba zadnjih sto let te glase je segala takrat (1. 1900) ravno od Gregorja Rihtarja do — recimo — Matija Tomca, tedanjega vodilnega cerkvenega komponista mladega rodu.

(Dalje prihodnjič)

Imenik raznih društev

Upokojenski klubi

KLUB SLOVENSKEH UPOKOJENCEV V EUCLIDU

Častni preds: Krist Stokel
Predsednik: Joseph Birk
1. Podpreds: John Kavsek
2. Podpreds: Anna Mrak
Tajnik: John Hrovat,
44101 Glenbrook Blvd.
Euclid, Ohio 44117
Tel. 531-3134

Blagajnik: John Troha
Zapisničarica: Jennie Fatur
Nadzorni odbor: Mary Kobal,
Pauline Burja, Josephine Trunk
Zastop. za fed.: Frank Karun,
Krist Stokel, John Troha, Tony
Mrak, William Kennick.

Seje so vsako prvo sredo v mesecu ob 1. uri popoldne v SDD, na 40713 Reher Ave.

KLUB UPOKOJENCEV V NEWBURGHU

Predsednica Mary Prosen
Podpredsednik Anton Perušek
Tajnica Antonette Ruth, 12906
Havana Rd., Garfield Hts., Ohio
44125 Tele. 662-3092

Blagajničarka — Ann Perko
Zapisničarica Mary Shamrov
Nadzorniiki Anton Stimet, Andy
Rezin in Mary Gregoric.

Za Federacijo Mary Prosen, Anton Perušek, Ann Perko, Antonette Ruth, Andy Rezin.
Seje se vsrjšo vsako 4 sredo v mesecu ob 2. uri popoldne v naslednjih mesecih: januarja, marca, maja, julija, septembra, in novembra v SND na E. 80 cesti: februarja, aprila, junija, avgusta, oktobra, in decembra v SND v Maple Hts.

KLUB SLOVENSKEH UPOKOJENCEV ST. CLAIRSKO OKROŽJE

Predsednik Louis Peterlin,
podpredsednica Josie Zakrajšek,
tajnik Frank Capuder, 6210
Schade Ave., Tel. 881-1164
blagajnik Andrew Kavcnik
zapisničarica Cecilija Subel
nadzorni odbor John Skrabec,
Stella Vokač, Jennie Vidmar
veselični odbor Frances Tavzel,
Stella Vokač

gospodarski odbor Michael
Vid Nove žlane in članice sprej-majo pri vseh starostih, kadar stopijo v pokoj.

Seje se vsrjšo vsak tretji četrtak ob 2. uri popoldne v spodnji dvorani v SND na St. Clair Ave.
Delegati za Fedr. seje so Louis
Petrlin, Petterson Lloyd, Neva Pet-
Petterson, Michael Vidmar, Josie
Zakrajšek.

KLUB SLOV. UPOKOJENCEV NA WATERLOO RD.

Predsednik: Boris Kozel
Podpredsednik: Rudy Zakelj
Tajnica Blagajničarka: Jo Co-menscheck, 924 E. 223 St., Euclid,
Ohio 44123

Zapisničarica: Helen Vukoecic
Nadzorniki: Joseph Mateyca,
Ann Kristoff, Cecelia Wolf
Družabni Odbor: Ann Kristoff,
Cecelia Wolf, Steve Shimits, Rudy
Zakely, Louis Jartz
Poročevalca: Walter Lampe,
Cecelia Wolf

Delegata S.D.D.: Joseph in Vera
Bajec
Delegatje Federacije Upokojen-skih Klubov: Boris Kozel, Rudy
Zakely, Jo Comenscheck, Steve
Shimits, Joseph Bajec
Glavna kuharica: Mary Dolsak
Seje so vsak drugi torek v me-secu ob 2. popoldne v S.D.D. na
15335 Waterloo Rd.

KLUB UPOKOJENCEV HOLMES AVENUE

Predsednik Joseph Ferra
Podpredsednik Frank Turek
Tajnica in blag. Mrs. Sophie Ma-gayna, 315 E. 284 St., Willowick,
Ohio 44094, tel. 943-0645.

Zapisničarica Mary Lavrich,
nadzornice: Christine Bolden, Mary
Gornik, Louis Legan, zastopniki
za Federacijo: Joseph Ferra, Joe
Jerke, Mary Marinko, Louis Legan
in Sophie Magayna

Seje in sprejemanje novih članov
vsako drugo sredo v mesecu ob 1.
uri popoldne v Slovenskem domu
na Holmes Avenue.

FEDERATION OF AMERICAN SLOVENIAN PENSIONERS CLUBS

President: Josephine Zakrajšek
1st Vice-president: Louis Legan
2nd Vice-president: Anton
Perusek

Secretary: Boris Kozel, 15316
Lucknow Ave., Cleveland, Ohio
44110 — Telephone 531-6367.

Treasurer: Joseph Ferra
Recording Secretary: Louis Jartz
Auditors: Mary Marinko, Joseph
Magajna, Anton Mrak.

Honorary President: Krist Stokel

AMERICAN SLOVENE PENSIONERS CLUB OF BARBERTON, OHIO

Honorary President — Louis
Arko

President — Vincent Lauter
Vice President — August Maver
Sec'y-Treas. — Mrs. Jennie B.
Magel, 245-24 St. N.W. Barberton
Recording Sec'y. — Mrs. Frances
Zagar

Auditors — Mrs. Frances Smrdel,
Mrs. Angeline-Misich and Mrs.
Agnes Zurz.
Federation Rep. August Maver,

Mrs. Jennie Nagel, Mrs. Frances
Zagar, Mrs. Mary Sustarsic, and
Frances Smrdel.
Seje vsak prvi četrtrek v mesecu, ob
2. uri popoldne, v Slovens Center!
70 — 14th St. N.W.

Samostojna društva

SLOVENSKA TELOVADNA ZVEZA V CLEVELANDU

Starosta Janez Varšek, tajnica in
blagajničarka Meta Rihtar, 990 E.
63 St., načelnik Milan Rihtar vadi-
teljski zbor: Milan Rihtar, Janez
Varšek, Meta Rihtar, Pavli Miller
Telovaladne vse vsak četrtak ob 6.
-10. zvečer v telovadnici pri Sv.
Vidu.

BALNČARSKI KLUB NA WATERLOO RD.

Predsednik — Frank Grk
Podpredsednik — Tony Umek
Tajnik blagajnik — Joe Ferra,
444 E. 152 St., 531-7131.
ZAPISNIKAR — Ivan Kosmač
Nadzorniki: Stane Grk, Karlo
Družina, Tony Champa
Natakarice — Marija Družina,
Mara Umek
Kuharice — Meri Dolšak, Ani
Krištof
Redar — Mike Gražem
Seje se vsrše po dogovoru. Balina
se vsak dan ob 12. opoldan do 12.
ponoči izven v nedeljah v zimskem
času. Članarina \$4 na leto. Spre-jemamo še novo članstvo.

STAJERSKI KLUB

Stajerski klub ima za tekoče leto
slednji odbor:

predsednik Tone Zgoznik, pod-
predsednik Rudi Pintar, tajnica
Slavica Turjanski, blagajničarka
Kristina Srok, gospodar John Gori-
čan, pomočnik gosp. Lojze Ferlin,
drugi odborniki so še Rozi Jaklič,
Agnes Vidvold, Kazimir Kozinski,
Tonica Simičak, Jože Simičak,
Lojzka Feguš; nadzorni odbor:
Božidar Ratajc, Jože Fujs, Stefan
Majc in Majk Kavsa; razsodišče: A.
Šepstavec, Marija Goršek in Pepca
Feguš; kuhinja: Lojze Ferlin,
Kristina Srok, Elza Zgoznik, Štefka
Dalič in Lojzka Feguš.

ZVEZA DRUŠTEV SLOVENSKEH PROTOKOMUNISTIČNIH BORCEV

Predsednik Karel Mauser; pod-
predsedniki so vsi predsedniki kra-
jevnih odborov DSPB; tajnik Jože
Melaher, 1143 Norwood Rd., Clevel-
and, O. 44103; blagajnik Ciril
Preželi, Toronto, Ont., Canada;
iskovni referent Otlar Mauser,
Toronto; nadzorni odbor: Franc Se-
ga, Anton Meglič, Cleveland, Jakob
Kranjc, Toronto; razsodišče: Frank
Medved, Andrej Pučko, Gilbert,
Minn., Tone Muhič, Toronto. Zgo-
dovinski referent prof. Janez Sever,
Cleveland.

MLADI HARMONIKARI

Slovenski harmonikarski zbor
dečkov in deklic pod vodstvom
učitelja Rudija Kneza, 679 E. 187
St. Cleveland, Ohio 44117, telefon
541-4258. Poslovodkinja ga. Marica
Lavrša, 1004 Dillewood Rd. tel.:
481-3768.

SLOVENSKE ŠPORTNE KLUBE

Predsednik: Frank Lehen
Podpredsednik: Louis Sef
Tajnica: Mary Petelin, 943-5294
Blagajnik: Frank Cerar ml.
Odborniki: Louis Petelin, John J.
Vidmar, Martin Tominc, Thomas
Lobe, Matt Novak

BELOKRANJSKI KLUB

Predsednik Maks Traven, pod-
predsednik Matija Golobčič, tajnica
Vida Rupnik, 1846 Skyline Dr.,
Richmond Heights, Ohio 44143, tele-
fon 261-0386, blagajnik Matija Hu-
tar, Milan Dovič, zapisnikar; nad-
zorni odbor: Janez Dejak, Milan
Smuk, Nežka Sodja, gospodar Frank
Rupnik, kuharica Marija Ivec.

MISIJSKA ZNAMKARSKA AKCIJA

Cleveland, Ohio
Duhovni vodja rev. Charles A. Wol-
bang C.M. predsednica Marica Lav-
riša, podpredsednik Ing. Joseph
Zelle, tajnik Matt Tekavec, zapis-
ničarica Mari Celestina, 4935 Gles-
ten Rd., Cleveland, Ohio 44143, tel.
381-5298, blagajničarka Vida Švaj-
ger, 19501 Chardon Rd., Cleveland,
Ohio 44117, tel. 481-2003; nadzor-
niki: Frank Kuhel, Lojze Petelin
in Stefan Marolt; odborniki: Rudi
Knez, Anica Knez, Agnes Leskovec,
Mary Srancar, Ivanka Tominec,
Marica Miklavčič; namestnika:
Ivanka Pograjec, Vinko Rozman.

PLESNA SKUPINA KRES-

Predsednik — Frank Zalar ml.
Podpredsednik — Rudi Hren
Blagajnik — Edl Zalar
Tajnica — Metka Kmetich, 1806
Sunset Dr., Richmond Hts., O. 44143
Odborniki — Peter Dragar, Erika
Kurbos, Stefan Rezonja ml.

BALNČARSKI KROŽEK SLOVENSKE PRISTAVE V CLEVELANDU

Predsednik — Stane Prislán
Podpredsednik — Jože Sojer
Tajnik — Ivan Kosmač, 486-7726
Blagajničarka — Francka Grajzelj
Odborniki — Janez Varšek, Lojze
Mchar, Nada Kozjek, Ignac Tavčar,
Lenka Mišmaš, Tony Umek, Tony
Štepec, Karlo Gorišek, Slavko
Crajevčlj.

KOLEDAR

društvenih prireditev

AVGUST

19. in 20. — Slovenski športni
klub priredi tekmovanje v
tenisu na Slovenski pristavi.

20. — Jugoslovansko društvo v
Daytonu, Ohio, priredi letni
piknik v prostorih Eintracht
kluba s kosilom in plesom.

20. — Slovensko kulturno dru-
štvo Triglav, Milwaukee, Wis.
priredi športni dan v parku.
Ob 11. dop. maša, nato kosilo,
športne tekme in ples.

20. — Fara Marije Vnebovzete
obhaja svoje ŽEGNANJE od
3. popoldne do 9. zvečer v
Društveni dvorani (v stari
cerkvi) na Holmes Avenue.

26. in 27. — Slovenski športni
klub priredi tekmovanje v
tenisu na Slovenski pristavi.
(Konec).

SEPTEMBER

17. — Vinska trgateg v Slo-
venski pristavi.

17. — Oltarno društvo fare sv.
Vida priredi obed v farni
dvorani pri Sv. Vidu od 11.
popoldne do 2. popoldne.

23. — Žetvena večerja s plesom
v Slovenskem delavskem do-
mu na Waterloo Road.

24. — Društvo SPB Cleveland
priredi romanje v Frank,
Ohio.

OKTOBER

1. — Praznovanje 25-letnice, od-
kar je slovenska šola Sv. Vida
postala farna ustanova.

1. — Slovensko kulturno dru-
štvo Triglav, Milwaukee, Wis.
priredi Vinsko trgateg v par-
ku s kosilom in plesom. (Maše
ta dan v Parku ne bo.)

7. — Klub newburških upoko-
jencev priredi večerjo s ple-
som v Slovenskem narodnem
domu na E. 80 cesti.

7. — Pevski zbor "Fantje na
vasi" poda koncert v Sloven-
skem narodnem domu na St.
Clair Avenue. Začetek ob 7.
zvečer. Po koncertu domača
zabava s plesom. Igral bo Alp-
ski sekstet.

14. — Društvo SPB Cleveland
priredi družabni večer v avdi-
toriju pri Sv. Vidu.

15. — Občni zbor staršev Slo-
venske šole pri Sv. Vidu.

21. — DSPB Tabor — Cleveland
priredi svoj jesenski družabni
večer v Slovenskem domu na
Holmes Avenue. Igrajo Veseli
Slovenci.

22. — Podružnica SZŽ št. 25 bo
obhajala 50-letnico obstoja v
avditoriju sv. Vida.

22. — Občni zbor Slovenske
pristave.

NOVEMBER

4. — Štajerski klub priredi
MARTINOVANJE v farni
dvorani pri Sv. Vidu. Igrajo
"Veseli Slovenci".

5. — Roditeljski sestanek star-
šev učencev Slovenske šole
pri Sv. Vidu.

11. — Belokranjski klub priredi
vsakoletno martinovanje v ve-

AMERICAN SLOVENE CLUB OF SO. FLORIDA

President — Erna Kotula
Vice President — Ed Strumbel
Secretary — Mamie Willis
Treasurer — Victor Chase
Finan. Sec'y. — Helen Kocijan
Corres. Sec'y. — Molly Bogus,
1546 71 Street, Miami Beach, Fla.
33141.

Board of Trustees: John Ribic,
Ivan Willis and Al Drazen
Meetings: 1st Sunday of the
month at 310 N E 1st St., Pompano
Beach, Fla.

SLOVENSKO-AMERISKI PRIMORSKI KLUB V CLEVELANDU

Predsednik: Dr. Karel Bonutti
Podpredsednik: Danilo Kvanec
Tajnica: Pavla Rijavec
Blagajničar: Joško Delčih
Nadzorniki: Vine Stilgoj, Jože
Leban, Marija Delčih
Redarja: John Simičič, Jože Cah
Pravni svetovalec: Charles
Ipavec, (odvetnik)

liki dvorani Slovenskega
narodnega doma na St. Clair
Avenue. Igrajo Veseli Slo-
venci.

12. — Slomškov krožek priredi
vsakoletno Slomškovo kosilo
v farnem avditoriju pri Sv.
Vidu.

19. — Fara Marije Vnebovzete
obhaja ZAHVALNI DAN od
3. popoldne do 9. zvečer v
Društveni dvorani (stari
cerkvi) na Holmes Avenue.

DECEMBER

3. — Slovenska šola pri Sv. Vidu
priredi v farni dvorani MI-
KLAVZEVANJE.

4. — Pevski zbor Slovan poda
svoj jesenski koncert v SDD
na Reher Avenue.

10. — Glasbena Matica priredi
božični koncert v Slovenskem
narodnem domu na St. Clair
Avenue.

FEBRUAR 1979

18. — Slovenska šola pri Sv.
Vidu priredi svoje vsakoletno
kosilo v farni dvorani pri Sv.
Vidu.

MAREC

11. — Misijonska znamkarska
akcija pripravi kosilo v avdi-
toriju pri Sv. Vidu.

Če vam je Ameriška
Domovina res pri srcu, ji
pridobivajte nove naroč-
nike!

M. A. Travel Service

6516 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103
Phone 431-3500

Carst Memorials

Kraška kamnoseska obri

EDINA SLOVENSKA IZDELOVAL-
NICA NAGROBNIH SPOMENIKOV
5425 Waterloo Rd. 481-2227

MALI OGLASI

Hišo dajo v najem

Enostanovanjsko hišo s 5 so-
bami, na novo okrašeno, oddajo
na E. 74th St. Prednost imajo
starejši. Kličite 831-3749.

(115-117)

BY OWNER

Beautiful brick single, 3 bed-
rooms, plus sunroom and fin-
ished basement. Modern kitchen
and bath, 2 car garage. E. 250
St. area; \$44,000. Call 481-2433
(day), 531-8041 (eve).

(118-122)

BY OWNER

2 doubles — 4-4 Income \$350
per mo.
3-3 Income \$300 per mo.

Copper plumbing and new
electric wiring, modern. E. 163
St. and Grovewood area. \$54,000
for both or could be sold sepa-
rately. Call 481-2433 (day), 531-
8041 (eve).

(118-122)

BY OWNER

Kavarno dajo v najem
Kavarno na 16502 St. Clair
Avenue dajo v najem. Kličite
tel. 932-2633.

(118-122)

BY OWNER

Starejšemu moškemu ali žens-
ki oddajo v najem 3 sobe, vse
čisto. V kuhinji je štedilnik.
Vprašajte na 1188 E. 61 St. Suite
#C zadaj zgoraj.

(118-119)

BY OWNER

Frazno stanovanje spodaj v
St. Clairski okolici, E. 61 St. do
Addison Rd. Kličite 431-5052.

(118-119)

BREZ DOMA

Hektor Malot

Vendar pa je za to treba precej časa. Kdaj se bodo sploh mogla začeti reševalna dela? In kdaj nas bodo našli? Ker tega ne vemo, si moramo vse tako urediti, da bo naše bivanje tukaj kolikor mogoče udobno, da bomo laže vztrajali in da kdo izmed nas ne zdrkne v globino."

"Morali bi se zvezati drug k drugemu z vrvmi."

"Kje pa imaš vrvi?"

"Držimo se za roke."

"Mislim, da bi bilo najbolje, če si izkopljevo police, na katerih bi lahko sedeli. Sedem nas je. Dve polici bi zadoščali. Štirje bi se spravili na eno, trije na drugo."

"S čim naj jih naredimo?"

"Nobenega krampa nimamo."

"Kjer so tla mehka, nam bodo zadostovali kavli svetilk, kjer pa so bolj trda, si bomo pomagali z žepnimi noži."

"Ničesar ne bomo opravili."

"Nikar ne govori tako, Pages. V položaju, v kakršnem smo, moramo vse storiti, da si le ohranimo življenje. Če bi katerega izmed nas le za trenutek premagal spanec, je po njem."

Zaradi svoje hladnokrvnosti in odločnosti je magister dobil oblast nad nami in njegov ugled se je vedno bolj večal. To je prava vrednost poguma, če se zna uveljaviti. Čutili smo, kako se njegov duh bori proti katastrofi, ki je nam ohromila vse moči. Od te njegove duhovne sile smo pričakovali pomoč in rešitve.

Začeli smo torej kopati police, ker smo spoznali, da je njegov predlog pameten in da je to delo zaenkrat najpotrebnejše. Morali smo si pripraviti prostor, ki bi sicer ne bil udoben, pa bi nam vsaj pripomogel k temu, da ne bi izčrpani zdrknili v brezno vode pod seboj. Štiri svetilke so gorele in so dovolj razsvetljevale prostor, da smo mogli začeti z delom.

"Izberimo si mesto, kjer delo ne bo preveč naporno," je predlagal magister.

"Poslušajte," se je oglasil stric Gaspard. "Rad bi vam stavil nek predlog. Magister ni zgubil glave, medtem ko smo mi vsi bili kakor brez uma. Nenavadno pogumen je in moder. Mnogo več ve kakor mi vsi. Predlagam torej, da ga imenujemo za poglavarja in naj on vodi delo."

"Magister!" je vzkliknil Carrory, ki je bil na pol bebast in komaj še sposoben za vozača v rudniku. "Zakaj ne izberete mene? Saj sem tudi jaz vozač kakor on."

"Saj nismo izbrali vozača, tepec. Treba nam je človeka, pogumnega in modrega človeka in to je gotovo magister."

"Tega prej nikoli niste trdili."

"Prej sem bil prav tak tepec, kot si ti. Norčeval sem se iz njega, kakor so se norčevali drugi, in to le zato, ker nisem hotel priznati, da zna več kot mi vsi. Zdaj pa želim, da nam poveljuje. Kaj hočeš, magister, da storim? Precej sem močan in tudi ti to dobro veš. Kaj pravite pa vi, tovariši, k temu?"

"Ubogali bomo magistra."

"Glej, pripravljeni so te ubogati."

"Poslušajte," je povzel besedo magister, "ker že tako želite, sprejemem mesto poveljnika. Vendar le s pogojem, da boste storili vse, kar bom zahteval. Morda bomo morali ostati tukaj več dni. Nič ne moremo vedeti, kaj se bo zgodilo. Smo kakor brodolomci na splavu. Naš položaj pa je toliko slabši, ker nimamo niti zraka niti svetlobe. Brodolomci vsaj vidijo in morejo prosto dihati. Vendar pa naj se zgodi kar koli, če hočete, da bom vaš poveljnik, me morate brez-pogojno ubogati."

"Ubogali te bomo," smo izjavili enodušno.

"Ubogali me boste, če se vam bodo moji predlogi zdeli pametni. A če vam bodo nerazumlji-

vi?"

"Tudi tedaj te bomo ubogali."

"Saj vemo, da si poštenjak in pameten človek."

"Nenavadno pogumen človek."

"Mnogo več veš kot mi vsi."

"Pozabi na to, da smo se kdaj norčevali iz tebe, magister."

Takrat še nisem dovolj poznal ljudi in se mi je zato zdelo nerazumljivo, da so ga zdaj najbolj hvalili tisti, ki so se še pred nekaj urami najbolj norčevali iz njega. Šele mnogo pozneje sem spoznal, kako hitro in kako zelo nekateri ljudje spremenijo svoje mnenje.

"Prisegate?" je vprašal magister.

"Pisegamo."

Začeli smo z delom. Vsak izmed nas je imel v žepu močan nož s trdnim ročajem in močnim rezilom.

"Trije izmed nas bodo kopali

in sicer najmočnejši. Ti, ki smo slabotnejši, Remigij, Carrory, Pages in jaz bomo odmetavali zemljo in premog."

Compeyrou pa mu je ugovarjal:

"Ne, magister, ti ne smeš delati; preveč slaboten si. Zdaj si ti inženir. Inženirji pa ne delajo z rokami kakor delavci."

Vsi smo mu pritrdjevali in ponavljali, da ne sme delati, ker je naš inženir. Tako dobro smo spoznali vrednost in korist njegovega vodstva, da bi zanj storili vse, da bi ga le obvarovali kakršne koli nesreče. Bil je naš vodnik.

Delo, ki naj bi ga opravili, bi bilo zelo lahko in preprosto, če bi imeli primerno orodje; ker pa nismo imeli drugega kot svoje nože, je postalo silno težko. Izkopati smo morali s pomočjo nožev dve široki polici, kjer bi

Mi smo skoraj odpravili običajno kajenje

Izdelava jekla je obsežen, zapleten in umazan postopek.

Vse o tem je tako velikansko, da skoraj onemogoča opis.

Osnovna kisikova peč pri polnjenju s tekočim železom.

Vzemimo to osnovno kisikovo peč (BOF na kratko). Jeklo izdeluje s pihanjem kisika v mešanico tekočega železa in jeklenih odpadkov.

Ta postopek pa ustvarja tudi pline, ki vsebujejo tudi nezaželeni soproduct, imenovan železni oksid. Splošno je ta znan kot rdeči prah.

Visoko tehnološko čiščenje.

Jasno, naloga izdelovalca jekla je preprečiti, da bi ta rdeči prah šel v zrak.

Z namenom dosege tega smotra je Republik Steel namestila zapleteno napravo za nadziranje okolja, imenovano zadržano izogrevanje (SC sistem).

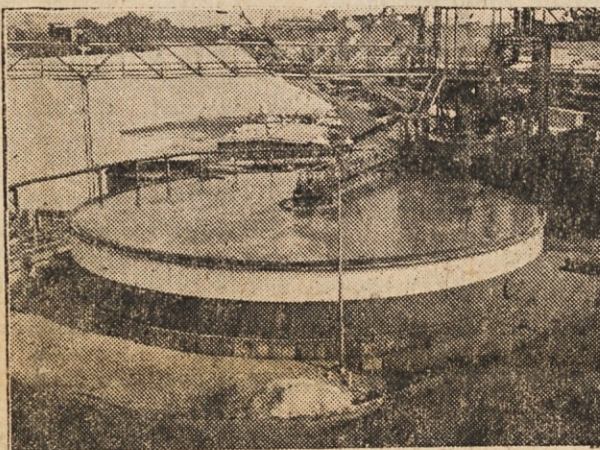
Ta ogromna naprava opravlja svojo nalogo s tem, da vleče umazane pline pri nastajanju jekla skozi posebni štečni sistem in odstranja tako 99.9% rdečega prahu iz plinov.

Najprej plin, nato voda.

Plini so odstranjevani z močnimi curki vode, ki odstranjujejo drobce

prahu. Nato očiščeni plini zgorijo na vrhu dimnika. Tako, kar vidite prihajati iz dimnika, je čist, moder plamen ali plinska perjanica.

Preko 120 milijonov kubičnih čevljev plinov je očiščenih dnevno. To nam pusti 3 milijone galonov umazane vode dnevno.

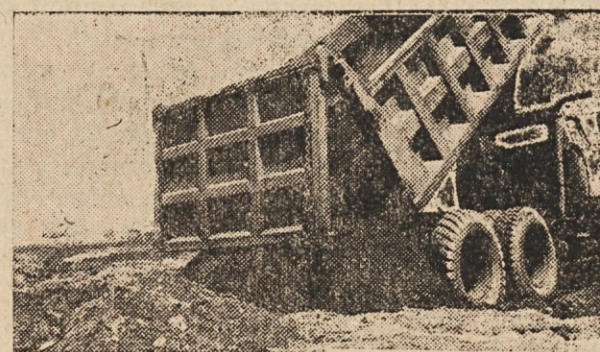
Eden od dveh tankov za čiščenje vode za sistem BOF.

Umazana voda teče nato po ceveh v veliko napravo, kjer so drobci prahu ločeni iz nje v velikanskih tankih za ta postopek.

Večina očiščene vode je odvedena nazaj v sistem. Ostanek je vrnjen v Cuyahoga reko čistejši, kot je bil, predno je bil iz nje vzet.

Mi spremenimo dnevno dim v 200 ton zasipnega gradiva.

Končno so drobci prahu, ki so bili odstranjeni iz plinov in nato iz vode, zbrani v gosto blato in odpeljani za zasipanje. Dnevno 200 ton.

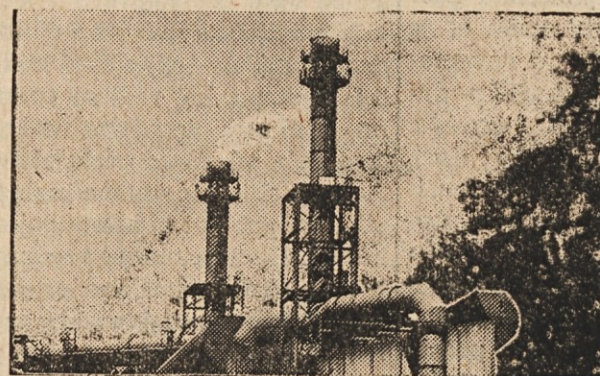

Dnevno zbirajo tovore gostega blata za polnjenje.

Velika in draga rešitev.

Republic's SC sistem je visok preko 20 nadstropij in sta bili za njegovo postavljanje potrebni nad dve leti. Stal je preko \$40,000,000. Skoraj dvakratno ceno novega State Ohio poslopja v Clevelandu.

SC sistem opravlja velikansko delo, ko ohranja zrak in vodo čisto pri naših osnovnih kisikovih pečeh, kjer izdelujejo surovo jeklo ves čas.

Dimnika našega SC sistema.

SC sistem je samo ena izmed mnogih izboljšav okolja, ki jih je uvedla Republic v svojih obratih v Clevelandu.

Naravno, to je za nas važno. In tako za vsakogar, ki živi v Clevelandu.

Republicsteel

NEW ENLARGED & REVISED EDITION!

SLOVENIAN INTERNATIONAL COOKBOOK

WOMEN'S GLORY - THE KITCHEN

To order, send \$4.50 plus 50c for postage per copy to:

Slovenian Women's Union

431 N. Chicago Street — Joliet, Ill. 60432

prepovedi, smo se oglasili vsi hkrati "jaz".

"Tudi jaz jih imam," je nadaljeval magister, "a so mokre."

Ostali so tudi ugotovili isto, kajti vsi so imeli žveplenke v hlačnem žepu in, ko smo brodili vodo, ki nam je segala do prsi in celo do ramen, se niso namočile samo žveplenke, ampak tudi

vse drugo, kar smo imeli s seboj, kakor tudi vsa obleka.

Čez nekaj časa se je oglasil Carrory, ki je vedno potreboval več časa, da je kako vprašanje razumel in da je nanj odgovoril.

"Tudi jaz imam žveplenke,"

je dejal.

"Mokre?"

(Dalje prihodnjič)